

Hygiënemaatregelen bij celremmende medicatie

Meer over de hygiënemaatregelen die u in acht moet nemen.

U wordt momenteel behandeld met celremmende medicijnen, zoals cytostatica (chemotherapie) en/of doelgerichte medicijnen. Deze medicijnen hebben niet alleen invloed op de kankercellen, maar ook op gezonde cellen.

In de lichamelijke afvalstoffen, de excreta (dit is urine, ontlasting, zweet, sperma, vaginaal vocht en braaksel), kunnen de eerste dagen nadat u bent behandeld, ongeacht of dit met een infuus, injectie of via tablet is toegediend, nog resten van deze medicijnen voorkomen. Om uw omgeving te beschermen tegen eventuele aanraking met celremmende medicijnen adviseren wij u tot **maximaal 7 dagen na toediening**, rekening te houden met de volgende maatregelen.

Maatregelen

✓ **Algemene maatregelen**

Was goed uw handen na afloop van onderstaande handelingen. Als iemand anders u helpt met het opruimen van urine, ontlasting, speeksel, braaksel en vervuild wasgoed, laat hen dan gebruik maken van wegwerphandschoenen. Zorg voor een afvalzak om wegwerpmateriaal direct af te voeren. Voer alle lichamelijke afvalstoffen af via het toilet.

✓ **Maatregelen bij toiletgebruik**

Om spatten te voorkomen adviseren wij u te gaan zitten op het toilet. Spoel het toilet door met een gesloten deksel. Spoel na elk toilet bezoek twee keer door.

Bij gebruik van een po, urinaal of toiletstoel sluit u deze direct na gebruik af met een deksel en giet u de inhoud in het toilet. Volg verder de maatregelen zoals beschreven bij incontinentie en diarree.

✓ **Maatregelen bij incontinentie en diarree**

Maak bij (mogelijke) incontinentie en/of diarree gebruik van wegwerponderleggers in bed of stoel. Gooi onderleggers of incontinentie-opvangmateriaal in een afgesloten zak bij het afval. Door de inhoud van een po, urinaal of katheterzak voorzichtig langs de rand van het toilet te gieten, voorkomt u spatten. Spoel het toilet twee maal door met gesloten deksel. De po of het urinaal spoelt u, na gebruik, eerst om met koud water. Vervolgens reinigt u deze met een neutraal reinigingsmiddel (allesreiniger of groene zeep) en droogt u het af met bijvoorbeeld keukenpapier of toiletpapier.

✓ **Maatregelen bij braken**

Braaksel vormt een risico voor de omgeving tot ongeveer twee uur na toediening van de medicijnen via de mond (tablet, capsule, drank) en tot zeven dagen na toediening via een infuus. Probeer, als dat mogelijk is, in het toilet te braken. Spoel het toilet twee keer door met een gesloten deksel. Als dit niet mogelijk is, zorg dan voor een (wegwerp)bakje, wegwerponderleggers en tissues of keukenrol. Gooi deze wegwerpmaterialen na gebruik direct bij het afval in een gesloten afvalzak.

✓ **Inname celremmende medicijnen middels tablet, capsule of drank**

Vermijd huidcontact met de medicatie door deze rechtstreeks in de mond te doen of via een lepel in te nemen. Breek of vermaal deze medicijnen niet en doe ze **niet** in een weekdoos bij andere medicijnen.

✓ **Maatregelen bij seksueel contact**

Om blootstelling aan celremmende medicijnen bij contact met sperma en vaginaal vocht te voorkomen, adviseren wij u om tot zeven dagen na de chemotherapie condooms te gebruiken. Veel vragen gaan over intiem contact, zoals het knuffelen of het geven van een zoen. Voor zover men weet, leidt dit niet tot schadelijke effecten. U hoeft knuffelen, zoenen, intimiteit en lichamenlijk contact niet te mijden.

✓ **Voorkomen van zwangerschap**

Celremmende medicijnen kunnen aangeboren afwijkingen veroorzaken bij het ongeboren kind. Het is daarom raadzaam tijdens en na deze behandeling een zwangerschap te voorkomen door anticonceptie te gebruiken. Bespreek de anticonceptiemaatregelen en hoe lang deze moet gebruiken met uw behandelend arts. Over het algemeen is het advies minstens een periode van een half jaar aan te houden. Als u tijdens de behandeling vermoedt dat u zwanger bent, breng dan direct uw arts op de hoogte.

✓ **Zwangerschap en chemotherapie**

Wanneer uw naaste/mantelzorg zwanger is, heeft dit geen consequenties voor de omgang. U mag gewoon contact hebben met de zwangere. U mag haar ondersteunen waar nodig met de nodige voorzorgsmaatregelen zoals in deze informatie staat beschreven. Bent u als patiënt zwanger en moet u een behandeling met celremmende medicatie krijgen, dan gebeurt dit altijd in overleg met uw behandelend arts.

Reiniging

De volgende voorschriften zijn van toepassing:

- Gebruik van een neutraal reinigingsmiddel bijvoorbeeld allesreiniger of groene zeep is voldoende.
- Gebruik wegwerphandschoenen bij het reinigen van materiaal waar uitscheidingsproducten mee in aanraking zijn geweest. Denk hierbij aan het toilet, de douche, po en dergelijke.
- Maak het toilet en de douche minimaal een keer per week schoon. Wanneer het toilet of de douche vies is, moet dit extra schoongemaakt te worden.
- Spoel materialen altijd eerst met koud water om, waarna dit huishoudelijke gereinigd kan worden.
- De gebruikte schoonmaakdoeken mogen niet uitgespoeld worden in het sopwater. U moet steeds een nieuw doekje te gebruiken. Verzamel de gebruikte schoonmaakdoeken in een aparte verzamelzak voor de was. Lees hieronder verder “wasgoed”.
- Voor het gebruik van bestek, serviesgoed en andere gebruiksartikelen hoeft u geen speciale maatregelen te nemen.

Wasgoed

Alleen voor wasgoed dat sterk bevuild is met urine, ontlasting, braaksel of ernstige transpiratie adviseren wij de volgende stappen:

- Was dit wasgoed apart.
- Verzamel het wasgoed in een aparte, goed afsluitbare plastic zak.
- Plaats het wasgoed vanuit de aparte verzamelzak direct in de wasmachine, zo mogelijk zonder het aan te raken en was uw handen.
- Het wasprogramma: stel eerst in op een koud voorwasprogramma en daarna het gebruikelijke wasprogramma met uw gebruikelijke wasmiddel.

Afval

Afval dat in aanraking is geweest met bijvoorbeeld urine, ontlasting, speeksel, braaksel of transpiratie kan in een afgesloten afvalzak via het normale huisvuil weggegooid worden.

Informereren van familie, naasten en andere zorgverleners

Het is belangrijk dat uw familie en de zorgverleners die bij u betrokken zijn bijv.oorbeeld de thuiszorg, fysiotherapie, te melden dat u behandeld wordt met celremmende medicatie. Stelt u hen op de hoogte van de maatregelen die in deze informatie staan. Met het opvolgen van deze maatregelen kunt u de risico's tot een minimum beperken en hoeft u zich niet onnodig ongerust te maken.

Hulpverleners

Verpleegkundigen en verzorgden, die bij hun taak vaker en langdurig met celremmende medicijnen te maken hebben, hebben een hoger blootstellingsrisico. Daarom is het nodig dat zij zichzelf hiertegen beschermen. U zult merken dat de verpleegkundigen/verzorgenden tijdens de behandeling en verzorging maatregelen nemen, zoals het dragen van handschoenen en eventueel een mondmasker. Dit zijn voorzorgsmaatregelen die alleen nodig zijn, wanneer zorgverleners (beroepshalve) vaak met celremmende medicatie in aanraking komen.

Contact

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen neem dan contact met ons op.

Polikliniek Oncologie:

T: 043-387 64 00

E: poli.oncologiecentrum@mumc.nl

Websites

- www.mumc.nl
- www.oncologie.mumc.nl
- www.oncoline.nl/handreiking-veilig-omgaan-met-cytostatica
(klik op het kopje "patiënteninformatie")

Laatst bijgewerkt op 16 november 2021